

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС-МОДЕЛІ ТА ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ КОМПАНІЄЮ**

(назва освітньої компоненти)

для здобувачів вищої освіти 1 курсу денної та заочної форми здобуття освіти (1,6 р.н.)

освітньої програми «Якість, стандартизація та сертифікація»

(назва освітньої програми)

спеціальності «073 Менеджмент»

(шифр, назва спеціальності)

галузі знань «07 Управління та адміністрування»

(шифр, назва галузі знань)

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

ВИКЛАДАЧІ

Лісна Анастасія Геннадіївна

yezjf@nuph.edu.ua

1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу: Національний фармацевтичний університет, кафедра управління та забезпечення якості у фармації.

2. Адреса кафедри: Україна, м. Харків, 61140, вул. О. Невського, 18, Тел.: (+38057) 771-81-47.

3. Веб-сайт кафедри: <http://quality.nuph.edu.ua>

4. Інформація про викладачів:

Лісна Анастасія Геннадіївна

Кандидат фармацевтичних наук, доцент закладу вищої освіти кафедри управління та забезпечення якості у фармації Національного фармацевтичного університету. Досвід наукової діяльності – 8 років, досвід науково-педагогічної діяльності – 8 років. Читає курс лекцій, проводить практичні та семінарські заняття з дисциплін «Безпека життєдіяльності», «Охорона праці в галузі та безпека життєдіяльності», «Безпека життєдіяльності та охорона праці», «Охорона праці в галузі та цивільний захист», «Формування бізнес-моделі та економічне управління компанією», «Економіка та організація біотехнологічних виробництв», «Логістика» та ін. Наукові інтереси: фармацевтична логістика, управління безпекою та охороною праці у фармацевтичній галузі, економіка закладів охорони здоров'я.

5. Консультації: відбуваються згідно з розкладом он-лайн, який розміщено на сайті кафедри управління та забезпечення якості у фармації за посиланням <https://quality.nuph.edu.ua/>.

6. Анотація освітньої компоненти: освітня компонента є вибірковою в програмі підготовки фахівців спеціальності 073 Менеджмент за освітньою програмою «Якість, стандартизація та сертифікація». Формування бізнес-моделі та економічне управління компанією як освітня компонента призначена надати знання щодо принципів, методів, концепцій та підходів формування та побудови бізнес-моделі компанії, а також формування теоретичних знань і системного економічного управління компанії, придбання практичних навичок використання технологій і інструментарію бюджетного і фінансового управління компанією.

7. Мета викладання освітньої компоненти: метою вивчення освітньої компоненти «Формування бізнес-моделі та економічне управління компанією» є одержання здобувачами вищої освіти загального уявлення щодо сутності та переваг процесного підходу до управління компанією, побудови дієвої бізнес-моделі та впровадження сучасних економічних інструментів управління.

8. Компетентності відповідно до освітньої програми:

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому

числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;

ФК 9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

ФК 12. Здатність до реалізації принципів менеджменту якості та застосування методів і процедур проектування, формування, впровадження, сертифікації та постійного удосконалення систем управління якістю відповідно до вимог міжнародних стандартів.

9. Програмні результати навчання:

ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПРН 16. Проектувати ефективні системи управління організаціями на основі положень міжнародних і національних стандартів; уміти складати документацію системи управління організації.

10. Статус освітньої компоненти: вибіркова.

11. Пререквізити освітньої компоненти: «Методологія, методи та засоби управління якістю», «Стандартизація в сфері якості», «Стратегічне управління організацією», «Системи управління якістю».

12. Обсяг освітньої компоненти: 3 кредити ЄКТС 90 годин:

Денна форма навчання - 28 годин аудиторних занять, з них – 9 годин лекцій, 19 годин – практичних занять, 62 години самостійної роботи.

Заочна форма навчання - 14 годин аудиторних занять, з них – 6 годин лекцій, 8 годин – практичних занять, 76 годин самостійної роботи.

13. Організація навчання:

Формат викладання освітньої компоненти: проведення лекцій та практичних занять.

Зміст освітньої компоненти:

Змістовий модуль 1. Формування бізнес-моделі та економічне управління компанією

Тема 1. Теоретичні основи формування ефективних бізнес-моделей у компаніях

Сутність бізнес-моделі підприємства. Класифікація бізнес-моделей компанії та їх еволюція. Особливості формування бізнес-моделі підприємства в умовах динамічного зовнішнього середовища. Характеристика існуючих бізнес-моделей.

Тема 2. Сутність і переваги впровадження процесної моделі управління компанією

Еволюція організації бізнесу. Процесний підхід до управління, сутність поняття «бізнес-процес». Класифікація бізнес-процесів компанії. Організація роботи бізнес-процесу. Оцінка ефективності управління бізнес-процесами.

Тема 3. Основи моделювання бізнес-процесів у компанії

Сутність і необхідність моделювання бізнес-процесів. Нотації створення бізнес-процесів. Сучасні методології моделювання бізнес-процесів.

Тема 4. Ресурсна модель управління компанією

Сутність ресурсного підходу до управління компанії. Залежність результативності діяльності компанії від рівня забезпеченості ресурсами. Формування ресурсної бізнес-моделі компанії. Рационалізація використання ресурсів з огляду на інтереси компанії в цілому. Особливості управління ресурсним забезпеченням компанії в умовах нестабільного ринкового середовища і ризиків.

Тема 5. Методологія управління якістю бізнес-процесів у компанії

Концепції вдосконалення бізнес-процесів. Інструменти управління якістю бізнес-процесів. Методологічний інструментарій управління якістю окремих бізнес-процесів.

Тема 6. Концептуальні засади економічного управління компанією

Поняття та предметні сфери економічного управління компанією. Об'єкт та предмет економічного управління компанією. Функції економічного управління компанією. Мета економічного управління. Результати економічної діяльності компанії. Характерні риси управлінського рішення. Ознаки управлінського рішення. Складові елементи управлінського рішення. Критерії класифікації управлінських рішень. Технологія прийняття управлінських рішень. Методи прийняття управлінських рішень.

Тема 7. Системи економічного управління компанією

Сутність системного підходу до управління компанією. Сутність системи управління «витрати - випуск - прибуток» (CVP-підхід). Система контролінгу. Система збалансованих показників. Бюджетне управління компанією. Інструменти економічного управління. Регламентація економічної діяльності.

Ділова етика та етика економічного управління компанією.

Тема 8. Сутність і інструменти бюджетного управління компанією

Типологія бюджетів компанії. Основні підходи до класифікації бюджетів компанії. Типи бюджетів компанії: основні бюджети, операційні бюджети, допоміжні бюджети, спеціальні бюджети. Структуризація витрат організації для цілей бюджетування. Функції і завдання бюджетування.

Семестровий залік

14. Види та форми контролю:

Поточний контроль: усне опитування, складання тестових завдань, виступи (наукові доповіді, презентації есе), спостереження за участю у дискусіях, вирішення ситуаційних (розрахункових, розрахунково-аналітичних) завдань, підготовка наукової публікації тощо.

Контроль змістового модуля: складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач тощо.

Умови допуску до контролю змістового модуля: для допуску до контролю змістового модулю 1 необхідна наявність мінімальної кількості балів за темами 1-8.

Умови допуску до семестрового контролю: поточний рейтинг більше 60 балів, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

Форма семестрового контролю: семестровий залік.

15. Система оцінювання з освітньої компоненти: оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою: поточний контроль – 6-10 балів за тему за практичними заняттями, змістовий модуль 1 - 12-20 балів.

Результати семестрового контролю у формі семестрового заліку оцінюються за шкалою ECTS, 100-бальною та чотирибальною шкалою («зараховано», «не зараховано»).

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Максимальна кількість балів (% від кількості балів за модуль - для змістових модулів)
Модуль 1	
Змістовий модуль 1: Формування бізнес-моделі та економічне управління компанією. <i>оцінювання тем (1-8): робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, спостереження за участю здобувачів в дискусії, вирішення ситуаційних (розрахункових, розрахунково-аналітичних) завдань, підготовка наукової публікації(тез), виступи (наукові доповіді, презентації) тощо);</i> - контроль змістового модуля 1 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач)	100 (100 %)
Семестровий контроль з модуля 1	100

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю змістового модуля.

16. Політики освітньої компоненти:

Політика освітньої компоненти («правила гри») визначається вимогами кафедри до здобувача вищої освіти при вивченні освітньої компоненти щодо академічної доброчесності, щодо відвідування занять, щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості, щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій) тощо. Так, політика щодо академічної доброчесності ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ» (<https://nuph.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>). Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a1.1-38-018_polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-u-nfau-red.-03-2021.doc-zi-zminamy.pdf) згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної

заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2018/09/pol-a2.2-10-182_polozhennja-pro-vidpracjuvannja-propushhenih-zanjat-ta-porjadok-likvidacii-akademichnoi-riznici-1.pdf) згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2.-32-031_polozhennja-pro-porjadok-ocinjuvannja-rezultativ-navchannja-zvo-u-nfau-red.05-2022.pdf). Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів.

Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2.-38-050_polozhennia-pro-oskarzhennia-rezultativ-pidsumkovoho-kontroliu-znan-zdobuvachamy-vyshchoi-osvity-u-nfau-red.01-2021.pdf).

Політика щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.3-32-208_polozhennja-proporjadok-viznannja-rezultativ-navchannja-otrimanih-shljahom-neformalnoi-ta-informalnoi-osviti-red.02-2022.pdf). Для оцінювання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача вищої освіти атестаційна комісія визначає обсяг і методи демонстрації та вимірювання цих результатів навчання з урахуванням їх змісту та можливої специфіки. Методи демонстрації та вимірювання результатів неформального та/або інформального навчання заявника можуть відрізнятися від методів, які застосовуються для здобувачів освіти в рамках відповідної освітньої програми, водночас вони повинні забезпечувати змістову валідність оцінювання. Атестаційна комісія приймає рішення про визнання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача, якщо за підсумками оцінювання підтверджено відповідність цих результатів результатам навчання, передбаченим відповідною освітньою програмою.

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньої компоненти:

<p>Обов'язкова література</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Посилкіна О.В., Кубасова Г.В. Формування бізнес-моделі підприємства: навч. посіб. Харків : НФаУ, 2020. 228 с. 2. Назарчук Т. В., Косіюк О. М. Менеджмент організацій: навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2018. 560 с. 3. Посилкіна О.В., Козирева О.В. Конкуренентоспроможність підприємства: :навч. посіб. Частина 2. Х.: НФаУ, 2018.
<p>Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2801-12. 2. Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/go/2168-19. 3. Закон України «Про захист прав споживачів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1023-12. 4. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/222-19. 5. Данченко О.Б. П. Практичні аспекти реінжинірингу бізнес-процесів. К.: Університет економіки та права «КРОК», 2017. 238. 6. Ларка Л.С. Економічне управління підприємством: конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання за спеціальністю 051 «Економіка». Х.: НТУ «ХПІ», 2017. 84 с. 7. Роженко О.В. Формування бізнес-моделі підприємства: конспект лекцій для студентів ступеня «бакалавр»/ М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-

	<p>Барановського, каф. підприємн. і торгівлі. КривийРіг: ДонНУЕТ, 2018. 83 с.</p> <p>8. Швидаденко Г.О., Приходько Л.М. Оптимізація бізнес-процесів: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2021. 487с.</p> <p>9. Ольховська А.Б., Малий В.В., Лісна А.Г. Науково-теоретичний підхід до розроблення процесної моделі управління персоналізованими маркетинговими комунікаціями у фармації. Соціальна фармація в охороні здоров'я. 2022. Т8, №1. С. 51-62.</p> <p>10. Посилкіна О.В., Гладкова О.В. Удосконалення системи показників оцінки фінансового стану вітчизняних підприємств — виробників лікарських засобів з урахуванням вимог міжнародних стандартів фінансового аналізу. Бізнес-інформ. 2020. №2. с.236-245.</p> <p>11. Посилкіна О.В., Котлярова В.Г. Формування моделі організації виробничої системи фармацевтичного підприємства. Управління, економіка та забезпечення якості в фармації. 2018. №4. С. 68-75.</p> <p>12. Посилкіна О.В., Літвінова О.В., Лісна А.Г. Актуальність упровадження логістичного підходу до управління інноваційною діяльністю при розробці та реєстрації лікарських засобів для лікування коронавірусної хвороби (COVID-19). Соціальна фармація в охороні здоров'я. 2020. Т. 6, № 3. С.8-17.</p> <p>13. Посилкіна О.В., Мала Ж.В. Дослідження тенденцій розвитку аптечних мереж в Україні і факторів їх конкурентоспроможності. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Логістика». 2018. С. 171-178.</p> <p>14. Posilkina O., Lisna A., Litvinova O. Current aspects of the development of vaccination logistics. Norwegian journal of development of the international science. 2021. № 59. p.36-44..</p>
<p>Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти</p>	<p>1. 1. Офіційний сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://rada.gov.ua</p> <p>2. Офіційний сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/</p> <p>3. Офіційний сайт Міністерства економіки України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA</p> <p>4. Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.kmu.gov.ua/catalog/ministerstvo-okhoroni-zdorovya-ukraini</p> <p>5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.mof.gov.ua/uk</p> <p>6. Офіційний сайт бібліотеки ім. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/</p> <p>7. Сайт кафедри управління та забезпечення якості у фармації НФаУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://quality.nuph.edu.ua/.</p> <p>8. Центр дистанційних технологій навчання НФаУ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.pharmel.kharkiv.</p> <p>9. Студентська наукова бібліотека. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lib.nuph.edu.ua/</p> <p>10. Журнал «Економіка і право охорони здоров'я» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://armgpublishing.com/ua/uajournals/uahem/</p> <p>11. Журнал «Соціальна фармація в охороні здоров'я» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://sphhjc.nuph.edu.ua/ Журнал «Фармацевтичний часопис» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/pharm-chas</p>
<p>Система дистанційного навчання Moodle</p>	<p>https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=5238</p>

18. Матеріально-технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти: : *Матеріально-технічне забезпечення:* персональні комп'ютери - 27 од.; мультимедіа проектор – 2 од.; екран мультимедійний–2 од.; телевізор - 2 од.; Xerox– 1 од.; принтер -2 од.; принтери - 2.

Програмне забезпечення: Програма Office Standart ; Програма для організації відеоконференцій ZOOM; Модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище MOODLE.